

dämpade deras kort förut så starka byggnadslust. Man började för hvar år som gick att mäta de med den stora planens realiserande förenade svårigheterna med en alltmera kritisk måttstock, och betänksamma röster höjdes, hvilka varnade för fortsättandet af ett företag, som för en, i förhållande till universitetets ekonomiska resurser, rent af ruinerande kostnad likväl blott afsåge att tillgodose en enda institutions om än så berättigade intressen.

När grundläggningsarbetet, som året efter det ominösa tomköpet påbörjades enligt Adelcrantz' för den nya byggnadsplatsen omarbetade ritningar (Fig. 5), 1783 var afslutadt, hade det slukat hela akademiens hopsparade byggnadsfond eller i rundt tal 6,000 rdr. sp. Denna omständighet, och måhända äfven den tilltagande olusten för hela företaget, föranledde konsistorium att tillsvidare inställa byggnadsverksamheten under förevändning, att »grunden måste sätta sig». Man fortsatte visserligen att årligen till byggnadsfonden afsätta den en gång bestämda summan samt att inköpa och lagra materialier af allehanda slag, men för en lång tid framåt fick den viktiga frågan ligga i dödvatten, och när den sent omsider åter fördes ut i de aktiva händelsernas strömfåra, ägnade ingen en allvarlig tanke åt att fortsätta bygget på den med så mycken kostnad lagda grunden vid Drottninggatan. Glömd och mossbelupen, dold bakom ett rödmåladt plank fick »akademi-grunden» ligga där, tills konsistorium 1829 äntligen kom sig för att afyttra tomten. Den öfre hälften köptes af Stockholms nation, den nedre införlifvades med hörntomten åt Trädgårdsgatan, där »Gästis» nu är beläget.

Man hade ju kunnat vänta att Gustaf III, hvars mindre välbetänkta personliga ingripande blifvit utslagsgifvande för valet af byggnadsplats, åno skulle hafva gjort sin myndighet gällande för att få den afstannade byggnadsverksamheten återupptagen. Men ehuru konungen under 1780-talet vid flera tillfällen — en gång t. o. m. öfver en månad — vistades i Upsala, företog han likväl ej den minsta åtgärd i denna riktning, utan synes helt plötsligt hafva förlorat allt intresse för fullbordandet af ett företag, som dock haft hans initiativ att tacka för sin tillkomst.

Förklaringen till den påtagliga likgiltighet, konung Gustaf de senare åren af sitt lif visade biblioteksbygget i Upsala, bör med största sannolikhet sökas i den betydelsefulla förändring, som hela hans konstnärliga uppfattning genomgått under resan till Italien 1783—84.¹ Förut hade konungens arkitektoniska smak tilltalats af den från franska förebilder utgående, om jag så får säga, moderat-klassicistiska stilriktning, som Adelcrantz represen-

¹ Detta har första gången påpekats af prof. S. Curman i Romdahl och Roosval: Svensk Konsthistoria sid. 577.